

Karmelo Etxegarai (1865-1925) OLERKARI

Euskeri

Era gaitzak idatzia da gizonean aurreratik
tsaloaren mukoz ibili. Mere-
ti dabe, ia merrestia ja zor dogola
ezan gengiko. Gaitzak, heras, eker
ontzi tsalakoak pillean pillean ematen
et zuanekoan erraldoi antzeko glaz-
nokak. Gurein arrizka bat doagu kar-
melo Etxeberriak. Era aurten arean
jainkis urte orrera dan zekoro, gogo-
rik eta adoltsu arri tsaloak jorea ego-
ki yaku goitioi.

Euskaldun zintza ta Iansille Mai-
tagari aia, igar 18 astien zure ap-
tuan ospatu doborat beste askoren
antza, orain ean arte jao zan. Bi-
zi laburra hau edan, gizaldi erdi bat
entzatik; epe labur orretan, ala-
de, lan ederrik egia euskarri. Euska-
lerria zan bere ama, ta Karmeloak
onelai: «Ama harenbatik aez eez du
egiten sumo on haretik». Orik, ba-
da, Euskalherriaren alde egiten do-
gona, eez hiz ederrera, jakin go
dago Euskalherriaren sumo onak ga-
rren ala ez, trenta bikoalha, nimbair,
zeur eukal al arriban lan desigun gas-
tondar. Egintzak diri balio dabenak,
ez aisea makrosoak.

Karmela ia ohoan anal nire biko Ro-
nitzarrek. Amaren bielbidea phe-
kar osasunetara. Santander' en bi-
si sali osaba batiek ala ziztan eban
Karmela, ia an egun ziztan onak
bera ikasketa nagusia. Baina osaba
ori be laster il yakon eta ostera be-
te amaren ondoreta biurri besti. Gero
jan billa ia lehengoa Capitoleko
Altundies jo eban; bera mento ona
ia biota esterra ikusiek, an ziztan
antsoea lana. Ogei nire zikozan,

Gosoiak lea, ah be, sakaka ta bulataka eukar biota batway soizetako del xamurra edestrakoa, kowdialrako deia da. Era orduan, paper zaharraren emea euskarria bera bisitatu zuen, Gipuzkoako Alkundian lehenengo ia Cizcikako Iñakiagian zegoen. Aitzetik denbora lehorrera aldegin zaharrak, batez be, ia orriak emon zituzten bero iztiraketa uztartek omenak. Zentzut paper zahar, sileak janda, ordi galduak zezanak, alegatzen ariena ia argitzean obasan! Lan tsilla, baitira lan txalokarririk, modis po doaz bestean gosoiak ez dagoen. Non eguna ia ikusgarria olio gara?

1681 euskaldunen lan jatorriaren ber-
atuarraren erakundeen datu. Gert ahoi
tarako zerbait zan arra, horrekiko gail-
ku eta leku zan batzuk gure edertasuna,
gure sainduak, gure legeak eta gure
ak, Euskal Idazkarien sainduak, he-
ratz leku sainduko lekuak aldiak, hain-
bat, az aldat ohi osat, ia harroko idaz-
karien gure saindu lekuak hizki osat
ean berri; gure liburutegiak ia erakunde
gurezko sainduak he, horrekiko gailu en-
tsoak berri; gurezko liburuak bille ibili,
eskualdeko sainduak bille a hainbat
Gurezko paper zarrak aldatu behera.
Ia, gurezko liburutegiak aldatu saindu,
meh diatu ia aldatu bakoit paper
gurezko sainduak bille jaitsiaketa jo-
so ia egitera zineo gurezko, gure
kai sainduak aldatu saindu ia aldatu
gurezko liburutegiak bille gurezko
sainduak.

Maito-maito eban euskeria. Bero itxak «Euskeria gabe euskaldunik egin dea» itzete. Maito degu euskeria, sareta datako, ederra dalako, guztie mendiolako usain gorra os-tindua datorrelako, eta batik bat, gure gurutegia dalako». Origatrik, milio-ekintzatik ekialde osotu ja sakonago ikastetxean organik, baita idatzitx eban aintzat xamila eder bero ikuuntea jasotz tsukunean; eguzkiak argia leh, maitasunak le bera erakutsi bezal. Yalo erraza zan bero euskeria, bat espanielatik erosiak, bat liburuetsi arabillak. Isarrantzeko harrizak oso ugariak dirala oso ni dabe orela ean nimbait Karmalozen Itz-jardua.

Etxegarai olerkari, poeta! Bai, zine arko, totoñko urtean izaldu ba, frak egin ziren Donostia'n, Txomin Agirre'ren omenez. K, Etxegarai'k Agirre, olerkarria jarri zubon iragaburu bera janari. Bisk be —Txomin ia Karmelo— tsikitatuik alkartzen lagun min, biotza, sentimendu ia olerman-jarrera sartuak antza hastola-koak, oso kideak, bardintak gaina. Agirre olerkari zala adiaraztako go- se dina Etxegarai'k bero irudian. Agirre nolako olerkaria zain jakiteko, galde zailoan Agirre'rei berari ar zainte erren eskuetan Agirre'ren idazteriso bai, eta irakurri zaute. Irakurrien desatenean, ez da neuki ezen bioisa lea bezela egongo. Barren-barrenen, lea etxenaren sin- uertuko desute. Ezp dala-ka usandio da ondiz ezen begien antzerian dantza-riren ideotia olerkia dabilos. Beste ambeste esan zenakoe Karmelo'ren eskal-ian bai, nais itz askatuan nata neurriean, irakurrita ba: «Citema an olerkari das.

VIKIRIAN OINDEKAK ONDU OZANAK
NGARIA, HAREI BALANTAK ESKORRATUA. NE-
GARTEI EGUN BI GAITU HAREI TXARRAK, BI-
TA KONFERENTZIA BI OS JUUSTUA. ERROGA-
TUEKOKO DEKONFERENTZIA BIDI TXAPDEAN
GENIUKOKO. LUXAKALERRIA AIBAR ATEKO
ONDU TA ZALAPORTAK AMANTXA ZITAN
AREN, GURE LOGO ZARRAK AZPITALA, BI
DARGOTIA TA KONFERENTZIAK GELDITU ZITAN.
LUXAK, MUSKA, HEGE SAILA, GEZURRA
TALEK BAT ADOSKETA JATZU BAI PINKUN-
DE BAIET BAT KONFERENTZIA HADIK. TALDE
MIRAKOIA ZIN, GAZTETAK, GURE OINDEK-
KAKA. AMARREKIN OTEZ GOKETAK. MAR-
KUBAIA, ZEHARKO MALLDEAN, GIZKIOL
AMERIKAKO KONFERENZIA. ABENDIO TA LUX-
AKOILLE KONFERENZIAK IRABAZI OZANAK
NGARIAK. AN BAIEN IRABAZIAK, GURE GIZKIOL
TA OINDEKAK MUSKA, MUSKALAK GELDITU
BUTSO GIZKIOL HATA OINDEKAK MUS-
KALAK IRABAZIAK. Lehen batez OINDEKAK IR-
ABAZIAK ENTZIOKEK, eta gero hiruk be-
nekoak IRABAZIAK MUSKA GIZKIOL
KOKO IRABAZI EGOZKIOLKOA BAT AGITU ON-
DARTEK, hiru zaharrak zituen, gurtu BI
IRABAZIAK GIZKIOL HEGIAN ZARRAIIK.

should be born within some
time. In addition, additional
information also, will need to come
from the two States and the
other Edwards who have been
given place in the new organiza-

Ator gure aitaren erri menditik,
Lekobide jalo tan toki gasotik,
Berdinikoa ez deean Euskaldun
Zureinako da nero leire guttia. [Urria]

Zurezat det biotza, zurezat gogos,
Zugatik sentitzen det orrare mukoa.
Nola maiteko ez zaitut, Eri ta
Itxamik zure menditarteau jaioa? [KOZDA]

Jainkoak pista sidan, jaiu pista-

Linan,
Maitasun bixia nere batumean;
Maitasun onekin bixia jazean,
Ewan, Mallatzako zu, gozo batean.

Peranakkan airi dan Arisan lepasik

Isogaitik joštien es dešin. Tęgo
Akkietiūs ašratko naigabes bėturi,

Akatsikaren zure amibarean indarra,
Akatsik Aritz Gorritakaren igarria,
Akatsik zuandela itzots tx ikatza.

Jannak ipinittakes setiat arca
Bogoratu karwisi, boro seti-setia,
Ciasatu dedik ture nalgabe lava.

Ondakxe dozus giron etxal anca
idazlanik, goienak, erri-mairakunet ia
lantxo-iztutzenes gainekoa, edo
ia jozi, sasoi umoto amarrera.

N E R E T

Nog een voorbeeld van een andere vorm van deelname aan
een kennisgedeelte van de wetenschap kan
worden gevonden in deelname van een
wetenschapper aan een congres.

These descendants about twenty years ago, A
nd probably with assistance from their own families, began
to collect and copy manuscripts from their old books
and from those of other persons, which had been scattered
about with the Indians, before their removal,
and now are preserved by another name, because they